

EUROOPAN KOMISSIO – LEHDISTÖTIEDOTE

Uudet säännöt yleishyödyllisille taloudellisille palveluille

Bryssel 20. joulukuuta 2011 – Laajan julkisen kuulemisen jälkeen Euroopan komissio on hyväksynyt tarkistetun paketin EU:n valtioneuvoston päätöksen soveltamisesta yleishyödyllisten taloudellisten palvelujen (*services of general economic interest, SGEI*) tuottamisesta myönnettävän korvauksen arviointiin. Paketissa selvennetään keskeisiä valtioneuvoston periaatteita ja paketin nojalla aletaan soveltaa yksinkertaisempia sääntöjä yksilöllisesti ja oikeasuhteisesti pieniin toimijoihin, jotka toimivat paikallisesti tai pyrkivät sosiaalisiin tavoitteisiin. Myös kilpailunäkökohdat voidaan nyt ottaa paremmin huomioon suurissa asioissa.

Kilpailuasioista vastaavan komission varapuheenjohtajan Joaquín Almunian mukaan uusi sääntöpaketti antaa jäsenvaltioille yksinkertaisemmat, selkeämmät ja joustavammat puitteet korkealaatuisten ja kriisiaikoina yhä tarpeellisempien julkisten palvelujen tarjoamiseksi kansalaisille. ”On luonnollisesti komission velvollisuus varmistaa, ettei yleishyödyllisiä palveluja tarjoaville yrityksille makseta liian suuria korvauksia, ja näin turvata kilpailutoiminta ja työpaikkojen säilyminen, sekä varmistaa niukkojen julkisten resurssien tehokas hyödyntäminen,” Almunia toteaa.

Jäsenvaltiot voivat melko vapaasti määrätä, mitkä palvelut ovat yleishyödyllisiä. On komission tehtävä varmistaa, että niiden tarjoamiseen myönnetty julkinen rahoitus ei vääristä kohtuuttomasti kilpailua sisämarkkinoilla.

Uusilla säännöillä, joilla korvataan heinäkuussa 2005 annettu nk. Monti-Kroes-paketti, selkeytetään peruskäsitteitä, kuten ’taloudellinen toiminta’, jotta kansallisten sekä alueellisten ja paikallisviranomaisten olisi helpompi soveltaa uusia sääntöjä.

Sosiaalipalvelujen tuottamisesta saaduista korvauksista ei enää tarvitse ilmoittaa komissiolle. Tällaisten palvelujen on täytettävä sellaiset sosiaaliset tarpeet, joissa on kyse terveydenhuollosta, lastenhoidosta, pääsystä työmarkkinoille, sosiaalisesta asuntotarjonnasta sekä muita heikommassa asemassa olevien ryhmien hoidosta ja sosiaalisesta osallisuudesta. Aikaisemmin ainoastaan sairaalat ja sosiaalinen asuntotarjonta oli vapautettu ilmoitusvelvollisuudesta. Muut SGEI-palvelut saavat vapautuksen silloin, kun niistä maksettujen korvausten kokonaismäärä on alle 15 miljoonaa euroa vuodessa.

Komissio ehdottaa myös kaikille muille palveluille vähimmäismäärää, jonka alittavien korvausten katsotaan jäävän tuen ulkopuolelle. Yleishyödyllisiin palveluihin myönnettävän vähämerkityksisen (*de minimis*) tuen määräksi on tarkoitus asettaa 500 000 euroa kolmen vuoden aikana. Tällä tavoin vähennetään pienten yleishyödyllisiä palveluja tuottavien yritysten byrokratiaa. Lopullinen päätös tehdään keväällä.

Toisaalta muut tällaisten palvelujen tarjoajat tutkitaan tulevaisuudessa tarkemmin silloin, kun ne saavat korvausta yli 15 miljoona euroa vuodessa ja kun kilpailun vääristymisen riski sisämarkkinoilla on suurempi. Yleishyödyllisten palvelujen tarjoamisesta olisi mahdollisuuksien mukaan järjestettävä avoin ja läpinäkyvä julkinen tarjouskilpailu, jotta palvelun laatu olisi paras mahdollinen ja jotta sen tarjoamisesta aiheutuisi mahdollisimman vähän kustannuksia veronmaksajille, jotka viime kädessä maksavat palvelut.

Lisätietoja

Uudessa paketissa on neljä välinettä, joita sovelletaan kaikkiin viranomaisiin (kansallisiin, alueellisiin ja paikallisiin), jotka myöntävät tukea yleishyödyllisten palvelujen tarjoamisesta:

Uusi **tiedonanto**, jossa selvennetään yleishyödyllisten taloudellisten palvelujen kannalta tärkeitä valtiontuen peruskäsitteitä, kuten tuki, SGEI, taloudellinen toiminta, julkisia hankintoja koskevien menettelyjen suhde tuen puuttumiseen.

Tarkistettu **päätös**, jolla jäsenvaltiot vapautetaan velvollisuudesta ilmoittaa komissiolle tietyistä SGEI-palveluista maksettavasta korvauksesta. Vapautus laajennetaan koskemaan sairaaloiden ja sosiaalisen asuntotarjonnan lisäksi useita muita sosiaalisia palveluja. Lisäksi otetaan käyttöön pienemmät kynnysarvot muihin yleishyödyllisiin toimiin liittyvistä korvauksista ilmoittamiseksi. Ilmoituskynnystä alennettiin 30 miljoonasta eurosta 15 miljoonaan euroon. Syynä on sidosryhmien huoli siitä, että jotkin varsin merkittävät hankinnat tärkeillä aloilla sisämarkkinoilla ovat jääneet komission valvonnan ulkopuolelle liian korkean ilmoituskynnyksen vuoksi.

Tarkistettu **kehys** muiden kuin sosiaalisten palvelujen alalla toimiville myönnettävien suurten korvausmäärien arvioimiseksi. Niistä on ilmoitettava komissiolle, ja ne voidaan julistaa sisämarkkinoille soveltuviksi, jos ne täyttävät tietyt kriteerit. Uusissa säännöissä muun muassa määrätään tarkemmasta menetelmästä korvauksen määrän määrittämiseksi, vaaditaan jäsenvaltioita ottamaan korvausmenetelmässään käyttöön tehokkuuskannustimia, määrätään EU:n julkisia hankintoja koskevien sääntöjen noudattamisesta ja saman palvelun tarjoajien tasapuolisesta kohtelusta korvausta määritettäessä. Lisäksi komissio vaatii jäsenvaltioita hyväksymään toimenpiteitä eräiden korvausten kilpailuvastaisten vaikutusten vähentämiseksi silloin, kun tällaiset korvaukset saattavat vakavasti vääristää kilpailua sisämarkkinoilla.

Uudessa ehdotuksessa **de minimis -asetukseksi** säädetään, että tietyn kynnyksen alittavat korvaukset vapautetaan valtiontukien valvonnasta. Uusi asetusta on tarkoitus hyväksyä keväällä 2012 lopullisen kuulemiskierroksen jälkeen.

Taustaa

Euroopan unionin tuomioistuin antoi vuonna 2003 tuomion, joka koskee julkisista palveluista myönnettävän korvauksen arvioimista sovellettaessa EU:n valtiontukisääntöjä (asia C-280/00, Altmark Trans). Komissio otti tuomion huomioon ensimmäisessä SGEI-paketissaan (joka tunnetaan myös "Monti-Kroes-pakettina", ks. [IP/05/937](#)). Paketti tuli voimaan heinäkuussa 2005, ja siinä vahvistettiin edellytykset, joiden täytyessä yleishyödyllisten palvelujen tarjoamisesta maksettavana korvauksena myönnettävää valtiontukea voidaan pitää EY:n perustamissopimuksen (nykyisin sopimus EU:n toiminnasta) mukaisena.

Komissio käynnisti maaliskuussa 2011 laajan keskustelun paketin uudelleentarkastelusta. Nykyisen paketin voimassaolo päättyy vuoden 2011 loppuun mennessä (ks. [IP/11/347](#)). Komissio kuuli sidosryhmien mielipiteitä ehdotetuista uusista säännöistä syyskuussa 2011 (ks. http://ec.europa.eu/competition/consultations/2011_sgei/index_en.html). Komissio sai kuulemisen yhteydessä arvokasta tietoa jäsenvaltioita, EU:n toimielimiltä ja sidosryhmiltä. Tämän jälkeen luonnoksia tarkistettiin sidosryhmien huomautusten ottamiseksi huomioon.

Uusi lainsäädäntöpaketti (kolme tekstiä on jo hyväksytty):

http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/sgei.html

Lisätietoja: [IP/11/1579](#), [MEMO/11/929](#)

Yhteyshenkilöt:

[Amelia Torres](#) +32-2 295 46 29

[Maria Madrid Pina](#) +32-2 295 45 30